

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

Факультет іноземної філології

“Затверджено”

На засіданні Приймальної комісії
УДУ імені Михайла Драгоманова
протокол № 5 від «28» березня 2024 р.
Голова Приймальної комісії

Віктор АНДРУЩЕНКО

“Рекомендовано”

Вченою радою
факультету іноземної філології
протокол № 8 від «14» березня 2024 р.
Голова Вченої ради

Наталія ЛЕМІШ

Програма фахового вступного випробування

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти
на базі здобутого першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.033 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – польська

Освітньо-професійна програма

ПОЛЬСЬКА МОВА І ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА ТА УКРАЇНСЬКА МОВА

Київ – 2024

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного фахового випробування розроблена відповідно до чинних нормативно-правових актів, а саме: закону України «Про вищу освіту»; наказів № 1085 від 15 жовтня 2015 р. «Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України в 2016 р.» та № 99 від 10 лютого 2010 р. «Про Концепцію організації підготовки магістрів в Україні».

Програма відповідає загальноуніверситетським вимогам щодо вступу на навчання до УДУ імені Михайла Драгоманова для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Вступне випробування покликане визначити ступінь готовності вступника до освоєння освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за напрямом підготовки 035 Філологія. Метою його проведення є визначення рівня сформованості у вступника комунікативної, лінгвістичної та літературознавчої компетенцій як умови подальшого поглибленого вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури.

Для успішного складання вступного іспиту вступник повинен мати відповідний обсяг теоретичних знань із теорії мови та літератури, а також необхідний запас слів, умінь та навички, що дозволяють застосовувати наявні знання на практиці, а саме:

- мати базові знання граматики іноземної мови, знати основні граматичні конструкції, зокрема характерні для професійного мовлення;
- знати базову лексику відповідної іноземної мови, найбільш уживану загальнонаукову та академічну лексику, а також основну термінологію своєї широкої та вузької спеціальності/напрямку підготовки;
- знати орфографічні, лексичні та граматичні норми іноземної мови;
- знати загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію зарубіжної літератури;
- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції літературознавства;
- знати основні формули етикету під час ведення діалогу, при побудові повідомлення тощо;
- знати базову термінологію для здійснення офіційно-ділової та професійно-орієнтованої комунікації;
- мати навички адекватного сприйняття іншомовного тексту широкого профілю та своєї спеціальності/напрямку підготовки;
- мати навички писемного мовлення;
- мати базові навички письмового та усного перекладу;
- мати навички використання іноземної мови як засобу міжкультурного та професійного спілкування;
- мати навички літературознавчого аналізу текстів зарубіжної літератури різних напрямів, стилів та жанрів;
- вміти визначати специфіку художніх творів та їхнє місце у літературному процесі.

На вступному випробуванні з іноземної (польської) мови вступники повинні продемонструвати широкий діапазон володіння різними видами мовленнєвої діяльності на рівні B2, умінь аналізувати тексти за фахом, проявити дослідницькі

уміння та навички.

Кількість балів, достатніх для участі у конкурсному відборі для зарахування до УДУ імені Михайла Драгоманова визначається МОН України.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться відповідно до критеріїв оцінювання. Бали (оцінки) вступного фахового випробування оголошуються після закінчення іспиту у порядку і терміни, визначені Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування містить низку завдань різних рівнів складності, спрямованих на перевірку рівня сформованості комунікативної, лінгвістичної та літературознавчої компетенцій абітурієнта. Підсумкова оцінка виставляється з урахуванням усіх складових: виконання тестових завдань із першої (польської) та другої (української) мов, теорії мови (вступу до мовознавства) та зарубіжної літератури.

При цьому оцінюється рівень сформованості **комунікативної компетенції**, а саме таких її компонентів:

- лінгвістичного – знання словникових одиниць і граматичних правил, які перетворюють лексичні одиниці на осмислене висловлювання;
- соціолінгвістичного – здатність обирати та використовувати адекватні мовні форми та засоби залежно від мети та ситуації спілкування;
- дискурсивного – здатність розуміти різні види комунікативних висловлювань, а також будувати цілісні, пов'язані та логічні висловлювання різних видів (лист, виклад тощо);
- стратегічного – вербальні та невербальні засоби (стратегії), до яких вдається людина у разі, якщо комунікація утруднена;
- соціокультурного – знання культурних особливостей носіїв мови, їх звичок, традицій, норм поведінки та етикету та вміння розуміти та адекватно використовувати їх у процесі спілкування, залишаючись при цьому носієм іншої культури;
- соціального – вміння та бажання взаємодіяти з іншими, впевненість у собі та у своїх силах для здійснення комунікації тощо;

та **літературознавчої компетенції**, а саме:

- уміння розуміти слово, текст, мову мистецтва;
- уміння читати текст, адекватно розуміти написане;
- уміння аналізувати та аргументовано інтерпретувати художній твір, тексти різних напрямів, стилів, родів літератури та жанрів;
- уміння застосовувати системні знання про основні періоди розвитку зарубіжної літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу;
- уміння збирати, аналізувати, систематизувати та інтерпретувати літературні факти;
- уміння визначити авторську позицію;
- уміння сформулювати свою позицію та висловити її;
- уміння використовувати літературознавчі терміни і поняття;

- уміння визначати функціональне призначення художніх засобів тощо.

Випробування проводиться у формі тесту, складеного згідно з програмами відповідних дисциплін. Тест складається із 100 завдань, на виконання яких відводиться 90 хвилин.

До тесту включені такі типи завдань:

- завдання з вибором однієї правильної відповіді із запропонованих;
- завдання з вибором кількох правильних відповідей із запропонованих;
- завдання на встановлення відповідності.

Зміст фахового випробування 035 ФІЛОЛОГІЯ на базі бакалавра

ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА

1. Мовознавство як наука про мову, її предмет, основні задачі й проблеми.
2. Основні розділи мовознавства. Методи мовознавства.
3. Фонетика. Звук як одиниця фонетики. Класифікація звуків.
4. Фонетичні процеси.
5. Фонетичне членування мовленнєвого потоку. Сегментні та суперсегментні одиниці мовлення. Теорії складу. Наголос та інтонація.
6. Лінгвістичний аспект у вивченні звуків. Поняття фонем. Фонологічна система.
7. Лексикологія як розділ мовознавства. Слово як об'єкт лексикології. Лексичне значення слова.
8. Лексико-семантична парадигматика.
9. Лексика загальноповсюдженна і обмеженого вживання. Активна і пасивна лексика.
10. Історичні зміни словникового складу мови.
11. Стилійстична диференціація лексики.
12. Фразеологія. Класифікація фразеологізмів.
13. Лексикографія. Типи словників.
14. Граматика як лінгвістична дисципліна. Граматична будова мови.
15. Морфемологія. Поняття про морфему. Типи морфем.
16. Дериватологія. Комплексні одиниці словотворення. Способи словотворення.
17. Морфологія. Граматичне значення. Граматична категорія. Частини мови.
18. Синтаксис як наука. Типи синтаксичного зв'язку. Синтаксичні відношення.
19. Синтаксичні одиниці.
20. Класифікації мов.

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА. ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

1. ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Художні тропи і стилістичні фігури. Літературний герой. Сюжет і композиція літературного твору. Літературні роди і жанри.

2. АНТИЧНА ЛІТЕРАТУРА

Своєрідність античної літератури. Періодизація. Поняття про міф. Міфологічна модель світу. Категорії і цикли міфів. Основні сюжети та герої давньогрецької міфології. Антична література як джерело сюжетів і образів.

Гомер. Гомерівське питання. Поєми «*Іліада*» та «*Одіссея*». Сюжет, композиція, жанрові особливості. Міфологічна основа. Головні герої та їх характеристики.

Становлення драми. Есхіл як «батько трагедії». Образ Прометея у трагедії «*Прометей прикутий*».

Література Давнього Риму. Публій Вергілій Марон. Поєма «*Енеїда*»: поетичне оформлення римського міфу. Відлуння «*Енеїди*» в європейських літературах.

3. ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Своєрідність середньовічної культури і свідомості, відмінності від культури і свідомості Нового часу.

Національний героїчний епос. Найвидатніші пам'ятки французького, німецького й іспанського епосів: «*Пісня про Роланда*», «*Пісня про Нібелунгів*», «*Пісня про мого Сіда*».

Куртуазна література та рицарський роман.

4. ЛІТЕРАТУРА ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ

Поняття ренесансного гуманізму й антропоцентризму, концепції «повернення до природи» та «повернення до класики».

Данте Аліґ'єрі. «*Божественна комедія*»: алегоричні рівні тлумачення, ціннісна організація картини світу; композиція, система образів, просторово-часова організація.

Сонети Ф. Петрарки.

Дж. Боккаччо як засновник жанру новели.

Ф. Рабле. Гротеск у романі «*Гаргантюа і Пантаґрюель*».

Трагедії В. Шекспіра («*Ромео і Джульєтта*», «*Гамлет*»). Сонети Шекспіра.

М. де Сервантес. «*Дон Кіхот*» як перший роман Нового часу. Образ Дон Кіхота.

5. ЛІТЕРАТУРА XVII століття

Класицизм як напрям: основні риси і представники. Жанр «високої комедії» у творчості Ж.-Б. Мольєра: «*Тартюф*».

6. ЛІТЕРАТУРА ДОБИ ПРОСВІТНИЦТВА

Основні риси і представники доби Просвітництва. Просвітницький роман: Д. Дефо «*Пригоди Робінзона Крузо*», Дж. Свіфт «*Мандри Гуллівера*».

Трагедія Й.В. Гете. «*Фауст*»: філософська проблематика.

7. РОМАНТИЗМ ЯК ХУДОЖНІЙ НАПРЯМ

Романтизм: світогляд, поетика і представники романтизму.

Романтизм у Німеччині. Творчість Е.Т.А. Гофмана.

Романтизм в Англії. Поєми Дж.Н.Г. Байрона «*Паломництво Чайльд Гарольда*», «*Мазепа*».

В. Скотт як засновник історичного роману. Роман «*Айвенго*».

Романтизм у Франції. Роман В. Гюго «Собор Паризької богоматері».

8. РЕАЛІЗМ ЯК ХУДОЖНІЙ НАПРЯМ

Основні риси реалізму, представники, твори.

Роман Ф. Стендаля «Червоне і чорне».

Цикл «Людська комедія» О. де Бальзака: задум та структура. Роман «Батько Горіо».

Роман Г. Флобера «Пані Боварі».

Англійська література вікторіанської доби. Роман Ч. Діккенса «Пригоди Олівера Твіста». Роман «Джейн Ейр» Ш. Бронте.

9. ЛІТЕРАТУРА МЕЖІ ХІХ-ХХ СТОЛІТЬ І ХХ СТОЛІТТЯ

Поетикальні особливості «нової драми»: представники, твори, композиція, поетика діалогу, мова персонажів.

Явище естетизму в літературі кінця ХІХ століття і роман О. Вайлда «Портрет Доріана Грея».

Новаторство поезики модернізму: потік свідомості, підтекст, монтаж, неоміфологізм, інтертекстуальність.

Європейська поезія 1-ї п. ХХ ст. Г. Аполлінер і жанр каліграми.

Р.М. Рільке. Цикл «Сонети до Орфея».

Ф. Кафка. Проблеми відчуження та абсурду в новелі «Перевтілення».

Т. Манн. Новела про митця «Смерть у Венеції».

Е. Хемінгуей. Тема «втраченого покоління» (роман «Прощавай, зброє!»). Поняття героя кодексу («Старий і море»).

Екзистенціалізм у літературі: Ж.П. Сартр та А. Камю. Роман А. Камю «Чума».

Театр абсурду. Е. Йонеску «Носороги».

ПОЛЬСЬКА МОВА

І. Розмовні теми

1. *Людина* (персональні дані: ім'я і прізвище, адреса, стать, вік, місце народження, національна належність, громадянство, знання іноземних мов, освіта, професія, рід занять; зовнішній вигляд; одяг; риси характеру; почуття й емоції; уподобання).
2. *Родина* (члени родини та родичі; історія своєї родини, її походження; стосунки в родині; проблеми в сучасній родині; родинні свята; конфлікти поколінь).
3. *Повсякденне життя* (розпорядок дня, щоденні справи, рутини; пори дня; побутова техніка та предмети повсякденного вжитку; стиль життя; вільний час і відпочинок).
4. *Житло. Установи, інституції та організації* (різновиди будинків і квартир; види приміщень; облаштування квартири / дому; оренда житла; інфраструктура міст, сіл і селищ).
5. *Транспортні засоби і подорожі* (засоби пересування; транспортне сполучення; ночівля: готель, мотель, хостел, кемпінг, пансіонат; агротуризм тощо).

6. *Навчання і робота* (система освіти в Польщі та Україні; різновиди закладів освіти; назви професій; умови працевлаштування; ринок праці (безробіття, пошук праці, вакансії); співбесіда, підготовка пакету документів).
7. *Харчування* (продукти харчування; страви і напої; столові прибори; заклади громадського харчування; польська національна кухня).
8. *Товари і послуги* (магазини, пункти обслуговування; товари, їх склад і властивості; інформація, розпродажі, реклама; одиниці міри і ваги; гроші, способи оплати).
9. *Здоров'я* (самопочуття; гігієна та щоденний догляд; частини тіла, внутрішні органи; захворювання, звернення до лікаря; здоровий спосіб життя, діагностика, дослідження; профілактика; шкідливі звички; епідемії, хвороби та залежності XXI ст.).
10. *Природне середовище* (пори року, погода; назви тварин і рослин; клімат; «погодні» прислів'я; охорона навколишнього середовища; екологічні проблеми і виклики у сучасному світі).
11. *Держава і суспільство* (поняття і структура держави; державні свята; політичний устрій; найважливіші польські політичні партії; еміграція, національна ідентичність; умови життя, рівень життя; злочинність та покарання; основні міжнародні організації; міжнародні конфлікти).
12. *Наука і техніка* (науково-технічний прогрес: комп'ютеризація, моторизація, телекомунікації тощо; наукові дослідження, винаходи і відкриття; штучний інтелект).
13. *Засоби масової інформації* (преса; радіо; телебачення; інтернет).
14. *Культура і релігія* (галузі культури (література, фільм, музика тощо); культурні заходи; видатні діячі культури; релігія і національна ідентичність; роль костюлу в історії польського народу; забобони і стереотипи тощо).
15. *Польща на мапі Європи і світу* (географічне положення Польщі; рельєф Польщі; річки, озера, гори; адміністративно-територіальний поділ та історичні регіони; великі міста; цікаві туристичні місця, об'єкти світової спадщини ЮНЕСКО; постаті відомих поляків, лауреати Нобелівської премії; національні символи (прапор, гімн, герб); звичаї і традиції; польські легенди; ключові події польської історії).

II. Граматичні теми

1. Категорія роду і числа польських іменників та прикметників. Типи основ іменників. Поняття про категорію особи чоловічої статі.
2. Відмінювання іменників в однині і множині (називний, родовий, давальний, знахідний, орудний, місцевий та кличний відмінки).
3. Словозміна прикметників, узгоджених з іменниками, та слів із прикметниковим типом відмінювання (порядкових числівників, дієприкметників тощо).
4. Ступені порівняння прикметників і прислівників.
5. Відмінювання займенників.
6. Відмінювання кількісних числівників. Синтаксичні зв'язки.
7. Відмінювання збірних числівників. Синтаксичні зв'язки.
8. Відмінювання дієслів у теперішньому часі (I-IV дієвідміни).
9. Дієслова руху.

10. Доконаний і недоконаний вид дієслів.
11. Минулий час дієслів.
12. Майбутній час дієслів: прості і складені форми.
13. Умовний спосіб.
14. Наказовий спосіб.
15. Дієприкметники і дієприслівники. Пасивні й безособові форми і конструкції.

УКРАЇНСЬКА МОВА

1. Фонетика. Фонологія. Система голосних і приголосних фонем української мови.
2. Орфоепія. Сучасні орфоепічні норми у системі вокалізму та консонантизму. Акцентуаційні норми сучасної української літературної мови.
3. Графіка. Український алфавіт. Орфографія. Принципи української орфографії.
4. Лексикологія. Слово як основна одиниця мови. Однозначні та багатозначні слова. Пряме і переносне значення слова.
5. Омонімія. Типи омонімів. Синонімія. Типи синонімів. Антонімія. Типи антонімів.
6. Склад лексики української літературної мови з погляду її походження.
7. Склад лексики української літературної мови з погляду сфер її вживання, стилістичної диференціації, активного й пасивного вживання.
8. Фразеологія. Фразеологізм як одиниця мови. Класифікація фразеологізмів.
9. Морфеміка. Класифікація морфем. Способи словотворення (морфологічні та неморфологічні).
10. Іменник, його лексико-граматичні розряди та граматичні категорії (рід, число, відмінок). Поділ іменників на відміни. Субстантивація.
11. Прикметник, його лексико-граматичні розряди та граматичні категорії. Ступені порівняння якісних прикметників. Ад'єктивація.
12. Числівник, його лексико-граматичні розряди та синтаксична роль. Відмінювання числівників. Нумералізація.
13. Дієслово, його особові форми. Неозначена форма дієслова. Дієприкметники. Дієприслівники. Безособові форми на –но (-ено), -то. Вербалізація.
14. Дієслово, його граматичні власне-дієслівні (вид, перехідність / неперехідність, стан, час, спосіб) і невластиво-дієслівні (особа, число, рід) категорії.
15. Прислівник, його граматичні ознаки, розряди за значенням, ступені порівняння. Адвербіалізація.
16. Прийменник, його класифікація за семантикою, походженням, морфологічним складом. Препозиціоналізація. Сполучник, його класифікація за синтаксичною функцією, походженням, морфологічним складом, способом уживання. Кон'юнкціоналізація. Частина, її семантична класифікація. Партикуляція.
17. Просте речення, його класифікація. Двоскладні й односкладні речення. Неповні речення. Нечленовані речення. Ускладнене просте речення (однорідні члени речення; відокремлені другорядні члени речення; вставні і вставлені конструкції; звертання).
18. Складносурядні речення, їх типи. Синтаксичні зв'язки і синтаксичні відношення між компонентами складносурядних речень.
19. Складнопідрядні речення, їх класифікації. Складнопідрядні речення з кількома підрядними та їх структурно-синтаксичні різновиди.

20. Безсполучникові складні речення. Синтаксичні відношення між компонентами безсполучникових складних речень. Безсполучникові речення з однотипними і різнотипними частинами.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Тестові завдання складені з урахуванням мети використання іноземної мови, навичок і умінь застосування мовних засобів для реалізації комунікативних завдань в основних видах мовленнєвої діяльності й спрямовані на перевірку знань лексичного мінімуму з програмних тем курсу першої та другої іноземних мов та практичної граматики, набутих під час вивчення дисципліни «Практика усного та писемного мовлення», «Практична граматика», та теоретичних знань, набутих під час вивчення дисциплін «Вступ до мовознавства», «Зарубіжна література», «Теорія літератури» згідно з вимогами обов'язкової програми бакалаврату.

Кожна правильна відповідь на завдання тесту оцінюється у 2 бали.

Складові №	Дисципліна	Кількість завдань	Кількість балів	Час виконання (хвилин)	Разом (балів)
Форма проведення: письмово					
1.	Вступ до мовознавства	25 (№1-25)	2 бали за кожне завдання	90 хв.	200
2.	Зарубіжна література	25 (№26-50)			
3.	Перша мова (польська)	25 (№51-75)			
4.	Друга мова (українська)	25 (№76-100)			
РАЗОМ:		100			200

Підсумковий бал за фахове вступне випробування

Система оцінювання результатів фахового вступного випробування є накопичувальною. Складниками підсумкового бала є бали за виконання тестових завдань мовознавчого циклу, із зарубіжної літератури та літературознавства, лексико-граматичного тесту з першої (польської) та другої (української) мов (максимальна кількість балів – 200).

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Вступ до мовознавства

1. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства. К., 2006.
2. Корольов І. Р., Письменна Ю. О., Рожченко З. В. Основи лінгвістичних знань: навч. посібн. К.: ВПЦ «Київський університет», 2013.
3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. К., 2005.
4. Ющук І. П. Вступ до мовознавства. К.: Рута, 2000 .

Зарубіжна література

1. Білоус П. В. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості. Житомир: Рута, 2009.
2. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. К.: Центр учбової літератури, 2007.
3. Давиденко Г. Й., Величко М. О. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII століття: навчальний посібник. К., 2009. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://subject.com.ua/pdf/128.pdf>
4. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX-початку XX століття: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2007. https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhKh - pochatku_KhKh_stolittia/
5. Історія зарубіжної літератури XX ст. [Текст]: навч. посібник / ред. В. І. Кузьменко. К., 2010.
6. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму. Тернопіль, 2001. <http://194.44.152.155/elib/local/sk637758.pdf>
7. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури XX століття: підручник. Х., 2010.
8. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX ст. К., 2004. <https://ekmair.ukma.edu.ua/bitstreams/7e6ce72d-0908-4c4e-afbb-4be15a47cc0e/download>

Польська мова

9. Аскерова І. А. Граматика польської мови. Ч. I. Іменник і прикметник. Ч. II. Числівник і займенник. Київ, 2019.
10. Кравчук А. М. Польська мова. Граматика з вправами. Київ, 2016.
11. Ciesielska-Musameh R., Guziuk-Świca B., Przechodzka G. Z polskim w świat. Podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego na poziomie B1/B2. Lublin, Część I 2016; Część II 2019.
12. Lipińska E., Dąbmska E.G. Kiedyś wrócisz. Cz. I. Gdzie nadwiślański brzeg (B2). Kraków, 2018.
13. Stempel I. i in. Krok po kroku. Poziom 1. Poziom 2. Kraków, 2013.

Українська мова

14. Алексієнко Л. А., Зубань О. М., Козленко І. В. Сучасна українська мова: Морфологія. Київ: Знання, 2013.
15. Алексієнко Л. А., Зубань О. М., Козленко І. В. Сучасна українська мова: Синтаксис. Київ: Знання, 2013.
16. Бойко В. М., Давиденко Л. Б. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ: Академвидав, 2014.
17. Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Дружинець М. Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія. Київ: ВЦ «Академія», 2006.
18. Мойсієнко А. К., Бас-Кононенко О. В., Берковець В. В. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика. Київ: Знання, 2013.

ХУДОЖНІ ТЕКСТИ: МІНІМУМ, РЕКОМЕНДОВАНИЙ ДЛЯ ЧИТАННЯ

Антична література

- **Міфи** Давньої Греції (Олімпійський пантеон богів, Троянський цикл міфів, міфи про Геракла).
- **Гомер**. Іліада. Одиссея.
- **Есхіл**. Прометей закутий.
- **Вергілій**. Енеїда.

Середні віки та Відродження

- Пісня про Роланда.
- Роман про Трістана та Ізольду.
- **Данте Аліґ'єрі**. Божественна комедія (Пекло).
- **Ф. Петрарка**. Лірика.
- **Дж. Боккаччо**. Декамерон.
- **М. де Сервантес**. Дон Кіхот. Кн. 1.
- **В. Шекспір**. Сонети. Гамлет. Ромео і Джульєтта.
- **Ф. Рабле**. Гаргантюа і Пантагрюель. Кн. 1, 2.

XVII-XVIII століття

- **Ж.-Б. Мольєр**. Тартюф.
- **Д. Дефо** Пригоди Робінзона Крузо.
- **Дж. Свіфт** Мандри Гуллівера.
- **Й.-В. Гете**. Фауст (I частина).

Романтизм

- **Дж. Г. Н. Байрон**. «Паломництво Чайлд Гарольда», «Мазепа».
- **В. Скотт**. Айвенго.
- **Е.Т.А. Гофман**. Малюк Цахес.
- **В. Гюґо**. Собор Паризької богоматері.

Реалізм

- **Ф. Стендаль**. Червоне і чорне.
- **О. де. Бальзак**. Батько Горіо.
- **Г. Флобер**. Пані Боварі.
- **Ч. Діккенс**. Пригоди Олівера Твіста.
- **Ш. Бронте**. Джейн Ейр.

Література межі XIX-XX століття і XX століття

- **Г. Ібсен**. Ляльковий дім.
- **О. Вайлд**. Портрет Доріана Грея.
- **Г. Аполлінер**. Каліграми.
- **Р.М. Рільке**. Сонети до Орфея.
- **Ф. Кафка**. Перевтілення.

- *Е. Хемінгуей.* Прощавай, зброє! Старий і море.
- *Т. Манн.* Смерть у Венеції.
- *А. Камю.* Чума.
- *Е. Йонеску.* Носороги.